

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na slavnostni akademiji ob 160-letnici Slovenske matice

Ljubljana, 2. februar 2024

Velja govorjena beseda!

Spoštovani predsednik Slovenske matice dr. Aleš Gabrič,
spoštovani nekdanji predsednik Borut Pahor,
cenjeni visoki gosti,

z velikim veseljem sem sprejela povabilo na današnjo slavnostno akademijo ob visokem jubileju Slovenske matice. To je priložnost, da se s pogledom v 160-letno zgodovino spomnimo vseh zavednih posameznic in posameznikov, ki so s svojim delom in velikokrat tudi prostovoljnimi prispevki omogočili obstoj in nepretrgano delovanje te pomembne institucije. Njim gre zahvala, da so v ključnih zgodovinskih trenutkih prepoznali pomen izobraževanja in znanja za naš narod. Še posebej v obdobju ustanovitve matice je bila želja po dvigu ravni izobrazbe in znanja slovenskega prebivalstva pomemben element seznanjenja Slovencev z najnovejšimi spoznanji znanosti - preko tiskanja knjig z visokimi nakladami in z vzdrževanjem stikov med univerzami in akademijami širom Evrope.

Slovenska matica je šla skozi burna zgodovinska obdobja in bila večkrat na robu ukinitve ali prepovedi delovanja, a so njeni vsakokratni podporniki vedno uspeli zagotoviti delovanje, tako na založniškem kot širšem družbeno-kulturnem področju.

Zanimivo je, da v njenih vrstah niso bili samo izobraženci – intelektualci, ampak tudi obrtniki, trgovci in podjetniki. Kar kaže, da so naši predhodniki bili sposobni zaznati ključne cilje naroda in se okoli njih poenotiti. Takrat so bili ti cilji povezani s širjenjem znanja v slovenskem jeziku, tiskanju najnovejših knjig in prevodov s področja humanistike, družboslovja, naravoslovja, tehnike in medicine. Pogumni pa so bili tudi z zahtevami za ustanovitev Univerze v Ljubljani in Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Iskreno si želim, da bi se tudi današnja družba uspela poenotiti v ciljih in izzivih, ki so pred nami. Tako na domačem kot mednarodnem prizorišču. Zgodovina nam je večkrat pokazala, da dogajanja onkraj naših meja pomembno, tudi usodno vplivajo na nas. Nikakor nam ne

sme biti vseeno, kaj se dogaja okoli nas. Več kot očitno živimo v svetu, kjer ni nič več sveto. Kako malo je vredno človeško življenje, kaže vojna, ki se je začela z rusko agresijo na Ukrajino, kaže teror Hamasa nad izraelskimi civilisti z več kot tisoč pobitimi. Kaže ravnanje Izraela pri njegovem bombardiranju in pobijanju v Gazi, kjer je do danes umrlo preko 27.000 civilistov. Močno se moramo zamisliti tudi nad podatkom, da trenutno po svetu divja kar 55 oboroženih spopadov in vojn. Zato je še kako pomembno, da iskreno, vsak dan in pri vsem, kar počnemo stopamo po poti miru in nenasilja. Tako kot so iskrene naše interniranke in izgnanke, s katerimi sem se večkrat srečala. Med pričevalkami je bila čudovita gospa, ki je imela v ženskem koncentracijskem taborišču Ravensbrück številko 30153. Njeno ime je bilo Marija Frlan. Gospa ni bila jezna. Niti zagrenjena. Rekla je, da je zgodovina lepa in grda, njena iskrena želja in zapuščina pa je ena sama: da bi bila nam in prihodnjim generacijam prihranjena vojna vihra.

Spoštovani,

pred nami so številni izzivi, ki nas spodbujajo k razmisleku, kje smo kot družba, kot ljudje in kakšni hočemo biti. Smo družba, ki je v preteklosti delala napake, jih popravljala in jih bo popravljala tudi v prihodnje, saj bomo napake zagotovo še delali, a vsi vemo, da smo tudi družba, ki vendarle predvsem napreduje. Zato naj bo tudi naš pogled predvsem usmerjen naprej, z vedenjem, kaj nas je naučila zgodovina.

Prepričana sem, da se bo v ta razmislek aktivno vključila tudi Slovenska matica in tako kot v dosedanjih 160 letih tudi v prihodnje pomembno prispevala k iskanju ključnih kulturno-družbenih usmeritev slovenske družbe.

Hvala.